

Kommuneqarfik Sermersooq

Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiornermullu
Ingerlatsivik
Forvaltningen for Velfærd, Arbejdsmarked og Erhverv

Ulloq /Dato : 30.12.2015
J.nr.: 74.02.00
Brev nr.: 2015-01-02-0122

Råstofstyrelsen

[sendt pr. e-mail til mlsa@nanoq.gl]

Kommuneqarfik Sermersooqs høringsvar angående høring vedr. VSB- og VVM-redegørelse for Ironbarks ansøgning om udnyttelse af Zink- og Blyforekomst ved Citronen Fjord

Kommuneqarfik Sermersooq takker for muligheden for at bidrage til denne høring, og vil gerne benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at det er kommunens forhåbning at der kan skabes grundlag for at der kan udstedes en udnyttelsestilladelse til Ironbark til bly- og zinkmine ved Citronen Fjord.

Kommuneqarfik Sermersooq ser således positivt på de nye muligheder, det beskrevne projekt kan tilføre samfundet. Herunder en stigende indkomstdannelse, et øget samfundsmæssigt provenu til udvikling af velfærd, opbygning af erfaringer med minedrift, udvikling af nye uddannelses-, job- og karrieremuligheder samt skabelsen af arbejdspladser og de afledte muligheder for opgaver til andre grønlandske virksomheder.

Kommuneqarfik Sermersooq hæfter sig ved de store udfordringer der er forbundet med udskibningen af malmen, herunder at sejlruten vil gå forbi det enestående "Nordøstvandetspolyniet", som er et såkaldt åndehul for fangst dyr. Området er desuden så ufremkommeligt at det ikke kan udelukkes at der bliver år uden skibsanløb. Kommuneqarfik Sermersooq opfordrer til at denne problemstilling belyses inden iværksættelse af projektet, samt at der fastsættes en procedure som sikrer at uvildige eksperter ved hvert konkret tilfælde vurderer om det kan forsvares at igangsætte en sejlads til/fra Citronen Fjord.

Kommuneqarfik Sermersooq er bekymrede for den øgede CO2 udledning som projektet vil medføre og opfordrer til at der arbejdes hen mod at reducere CO2 udslippet mest muligt. Et projekt af dette omfang er ikke uden risici og kræver naturligvis en alvorlig afdækning med henblik på vurdering af både de samfundsmæssige og de miljømæssige konsekvenser. Et projekt af dette omfang kan ikke undgå at skabe visse gnidninger og bekymringer vedrørende påvirkninger af miljøet, beredskab og risici ved uheld, påvirkninger af lokalsamfund og dettes evne til at absorbere disse.

Samfundsmæssig bæredygtighed

Det er et klart sigte i Kommuneqarfik Sermersooqs råstofstrategi, at lokale arbejdstagere og virksomheder skal sikres de bedst mulige forudsætninger for aktiv deltagelse og kompetenceudvikling i forlængelse af et råstof projekt. Derfor vil Kommuneqarfik Sermersooq, både i dette høringsvar og i de kommende Impact Benefit Agreement (IBA) forhandlinger, som Kommuneqarfik Sermersooq ser frem til at deltage i som en naturlig part, kraftigt vægte dette fokus.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker, at de skatte- og afgiftsmæssige indtægter fra et sådanne erhvervsprojekt naturligvis er væsentlige, men i lige så høj grad ønsker Kommuneqarfik Sermersooq at projektet skal være en væsentlig bidrager i forbindelse med afledte effekter som kompetenceopbygning og udvikling blandt arbejdstagere og virksomheder af internationalt

anvendelige erfaringer. Dette sikres bl.a. gennem tæt dialog med kommuner, uddannelsesinstitutioner, brancheskoler og tilsvarende instanser.

Den direkte beskæftigelse, projektet kan afstedkomme – ansættelser ved minen

Anlæg og drift af bly- og zinkminen vil kræve betydelig tilgang af faglærte og ufaglærte medarbejdere fra forskellige sektorer inden for byggeri og anlæg, inklusiv byggeri, mekaniske installationer, rejsning af stålkons truktioner, elektriske installationer, betonarbejde, automatisering og styring mm. Dette vil være både en udfordring og – i tilfælde af succes - en styrkelse for det grønlandske arbejdsmarked. Der vil i perioden op til og under projektets start skulle ske en væsentlig opkvalificering af den grønlandske arbejdskraft, således at en række af de ansatte vil kunne komme fra den grønlandske arbejdsstyrke. Kommuneqarfik Sermersooq finder det meget afgørende at der gøres en ekstraordinær indsats fra alle relevante parter før anlæggelsesfasen, således at der fra starten af etableringsfasen til enhver tid vil være en "kritisk masse" af ansatte fra Grønland på arbejde ved Citronen Fjord som kan støtte hinanden, og om ikke andet indirekte bistå med at rekrutere yderligere lokalt arbejdskraft til projektet.

Kommuneqarfik Sermersooq hæfter sig ved at der i VSB's afsnit 1.9.1. står (vores understregning): "*Målet for andelen af lokal arbejdskraft er at nå 20 % i anlægsfasen*". Kommuneqarfik Sermersooq finder ikke at det dette mål er fyldestgørende, og foreslår at der stilles en række krav overfor Ironbark som sandsynliggør at den lokale arbejdskraft udgør 15-20% af arbejdsstyrken fra 1. dag af anlægsfasen og øges derfra, hvorved den førnævnte "kritiske masse" bør være opnået.

Projektet kan også i et vis omfang betyde, at velfungerende medarbejdere fra deres nuværende arbejdsopgaver søger over til bly- og zinkminen, og derved resultere i at eksisterende stillinger i f.eks. Kommuneqarfik Sermersooqs byer skal besættes med nye medarbejdere. Dette kan give mulighed for at personer, der før var ledige, kan gennemgå oplæring og kompetenceudvikling for at kunne indgå som faste medarbejdere i de grønlandske lokalmiljøer. Det bør være et fælles mål ved minens etablering, at hidtil ledige opkvalificeres og indgår i faste ansættelser som følge af minens etablering.

Kommuneqarfik Sermersooq har hæftet sig ved VSB's afsnit 1.9.3. Det er positivt at der står at flytransport for ansatte betales og arrangeres af Ironbark, dog giver afsnittet også anledning til hermed at give en klar anbefaling om at indskrive krav i udnyttelsestilladelsen omkring ansattes transport, særligt bemærkes følgende sætning (vores understregninger): "*Ironbark vil ligeledes give en rejsegodtgørelse, der teoretisk vil dække udgifterne til flyrejsen fra hovedbyerne i hver kommune til Kangerlussuaq*". Det bør gennem krav i udnyttelsestilladelsen sikres at grønlandsk arbejdskraft objektivt set og under alle typer turnusordninger til enhver tid vil være konkurrencedygtig med udenlandsk arbejdskraft, uanset bopæl i Grønland/udlandet. Det er derfor væsentligt at behandle denne problemstilling meget omhyggeligt, og se den i en sammenhæng med transportmuligheder, så der ikke skabes et incitament for at foretrække udenlandsk arbejdskraft alene ud fra transportøkonomiske hensyn.

Kommuneqarfik Sermersooq er bekendt med at etableringen af kommunikationsforbindelser på disse bredegrader kan udgøre en særlig udfordring, og savner information om hvordan denne særlige udfordring søges imødekommet. Dette set i lyset af at god kommunikation både er afgørende for sikkerheden og afgørende for at skabe tidssvarende vilkår for de ansatte, som eksempelvis gerne vil kunne ringe hjem dagligt. Mere generelt efterlyses en beskrivelse af hvilke velfærdsfaciliteter

Ironbark tænker der som minimum skal etableres for at tiltrække og fastholde grønlandsk og anden arbejdskraft, problemstillinger der også bør stilles krav om i udnyttelsestilladelsen. Områdets beliggendehed in mente foreslåes det også, at det allerede i forbindelse med udnyttelsestilladelsen overvejes at stille krav omkring foranstaltninger ifht. påvirkninger fra den lange periode med vintermørke.

Kommuneqarfik Sermersooq tilslutter sig den relativt ambitiøse hensigt ifht. udviklingen i omfanget af anvendt grønlandsk arbejdskraft fra 3. til 7. år i driftsfasen jf. 1.9.1. (f.eks. 90% grønlandsk beskæftigelse ved 7. år af driften), dog savnes der mere detaljerede og konkrete beskrivelser af hvilke mekanismer der vil blive taget i brug for at opnå denne udvikling, både ifht. at udvikle og tiltrække grønlandsk arbejdskraft, samt i forholdt til at "udfase" udenlandsk arbejdskraft (vil der f.eks. blive tale om tidsbegrænsede ansættelsesforhold for noget af den udenlandske arbejdskraft?).

Den indirekte beskæftigelse, projektet afstedkommer – engageringen af grønlandske underleverandører

Kommuneqarfik Sermersooq ønsker at understrege vigtigheden af at udbygge de relevante sektorer i det eksisterende grønlandske erhvervsliv sideløbende med et projekt som dette. Gennem dialog med erhvervslivets aktører foreslår Kommuneqarfik Sermersooq at der fastsættes en klar og konkret strategi for, hvordan grønlandske virksomheder forberedes og engageres ved Citronen Fjord projektet. Der er flere relevante instanser (både nationale og regionale) hvorigennem Ironbark har mulighed for at søge samarbejde, med henblik på at identificere og gennemføre erhvervsudviklingstiltag. I samarbejde med f.eks. Kommuneqarfik Sermersooq, Sermersooq Erhvervsråd, GE, Nusuka og Dansk-Grønlandsk Råstofklynge. Jo før denne dialog, og ikke mindst de efterfølgende tiltag, konkretiseres samt realiseres, des hurtigere vil grønlandske virksomheder have mulighed for at højne deres konkurrenceevne og chancer for at vinde opgaver.

Et særligt vigtigt hensyn er at sikre stor opmærksomhed på, hvilke opgaver der har aktuelle chancer for at blive udbudt til grønlandske virksomheder. Dette kan bl.a. indebære behov for en særlig fleksibilitet i forhold til opdeling af større entrepriser, så de er mere tilgængelige at byde på for grønlandske virksomheder.

Kommuneqarfik Sermersooq er opmærksom på, at det kan være ønskværdigt for Ironbark at engagere få virksomheder til større entrepriser, i disse tilfælde bør store udenlandske entreprenører også vægtes på deres evne til at indgå strategiske samarbejdsaftaler med lokale virksomheder og ansætte grønlandsk arbejdskraft i øvrigt. Kommuneqarfik Sermersooq er af den overbevisning, at der vil være en række fordele for Ironbark ved at prioritere samarbejde med lokale virksomheder, herunder fortrolighed med at arbejde under lokale vejrforhold, vintermørke, værdifulde erfaringer med terræn og undergrund, indforstået kendskab til regler og miljø samt brancherelationer i Grønland mv.

Yderligere bemærkninger til VSB'en

Sejlrute og tidspunkter - 6.7.3

Kommuneqarfik Sermersooq har bemærkninger vedr. sejllads til/fra Citronen Fjord, disse findes i starten af høringsbrevet, 3. afsnit.

Kuldioxid-afgifter

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker at spørgsmålet om kuldioxid-afgifter ikke er en del af VSB'en, og efterlyser Selvstyrets bekræftelse på at det korrekt at projektet hverken direkte eller indirekte vil medføre CO2 afgifter for det grønlandske samfund (hvilket fremgår af VVM'ens afsnit 7.10.3).

Energi-spørgsmålet - 4.8.1

Kommuneqarfik Sermersooq tager konklusion om at det ikke er en realistisk mulighed at tilvejebringe den nødvendige mængde elektriske energi på anden vis end via dieselgeneratorer til efterretning. Uanset efterlyses der mere information om de forundersøgelser der har været foretaget i den sammenhæng. Begrunden herfor er at en større åbenhed og fokus desangående ses som en god måde at sende et signal til kommende ansøgere om udnyttelsesstilladelser om at grøn energi har høj prioritet i Grønland. Eksempelvis er det også værd af relevans at få oplyst om undervandshøjspændingskabler (submarine power cables) har indgået i overvejelserne.

I øvrigt fæstner Kommuneqarfik Sermersooq sig ved, at Grønlands nuværende energipolitik som bekendt fungerer således at virksomheder i byer med stordriftsfordele som ikke er en del af fiskeproduktionsbranchen via deres elektricitetsudgifter betaler en "brændstof/erhvervsudviklings- og fastholdelsesafgift" som finansierer gunstige priser for fiskeproduktionsbranchen over hele landet, samt gunstige elpriser for borgere og virksomheder beliggende i bosættninger uden stordriftsfordele. Det anerkendes, at Ironbark selv skal finansiere diesel-generatorerne i Citronen Fjord samt bortskaffelsen af disse efter produktionsstop. Principielt mener Kommuneqarfik Sermersooq dog at Ironbark's rammevilkår skal normaliseres mest muligt i forhold til øvrige erhverv på dette punkt, og anbefaler, at Ironbark påkræves at skulle betale en lignende variabel afgift for elektricitetsforbrug. Kommuneqarfik Sermersooq anerkender at det vil være rimeligt at opkræve en lavere afgift end hvad der eksempelvis gør sig gældende for erhvervsdrivende i Nuuk af hensyn til at selskabet selv er ansvarlige for elværket, omvendt bør taksten også ud fra et "normaliseringshensyn" være af en vis størrelse.

Turisme – 1.83

Kommuneqarfik Sermersooq er enig i betragtningen omkring, at turisme kun forekommer i den sydlige del af Nationalparken og har i øvrigt noteret sig et ønske fra Grønlands Nationalmuseum om adgangsforbud til fortidsminder for turister nord for 77° N. Ifølge Kommuneqarfik Sermersooq's oplysninger, er besøgsantallet i Nationalparken overvejende baseret på krydstogsturisme, efterfulgt af forskningsrelaterede besøg - primært ved Zackenberg forskningsstation. Kommuneqarfik Sermersooq har ikke præcise oplysninger om 2015 anløb, men har via Ekspeditionskontoret noteret sig 15 krydstogtanløb i Nationalparken i 2014 (mindre ekspeditionsstørrelses fartøjer). Kommuneqarfik Sermersooq havde gerne set mere konkrete oplysninger og fakta vedr. besøg (turisme og forskning) i Nationalparken i denne forbindelse, trods at der næppe er tale om interessekonflikter.

Indutri og handel - 1.9.2

Kommuneqarfik Sermersooq noterer sig, at varer, materialer og maskineri forventes indsejlet via Akureyri og i høj grad vil blive købt udenfor Grønland. Det fremhæves, at Grønland ikke har en fremstillingsindustri i større omfang med relation til behov for projektet. Dette er ret åbenlyst, men landet har dog en lang række etablerede virksomheder indenfor eks. engros salg (fødevarer og non-food), bil-/maskinimportører, fødevarerproducenter, byggematerialer osv. Disse har gennem mange års erfaring i Grønland et solidt arktisk kendskab og er typisk stærke indenfor logistiske løsninger -

også via Island. Kommuneqarfik Sermersooq finder det beklageligt, at dette ikke er fremhævet i nærværende VSB og opfordrer i høj grad til, at de lokalt forankrede muligheder afdækkes nøje og imødegås med dialog og tilbudsindhentning.

Det er positivt, at transportopgaver, og måske særligt camp-servicerings opgaver, påtænkes løst af lokale virksomheder i videst muligt omfang. Tilsvarende findes der også grønlandske virksomheder, som kan levere højteknologiske it-infrastruktur løsninger, sikkerheds-løsninger samt store og små bygge- og vedligeholdsrelaterede løsninger. Tilsvarende forventes grønlandske fødevarer også indtænkt i catering som et vigtigt element.

Eksisterende infrastruktur og offentlige serviceydelser - 1.9.8

Kommuneqarfik Sermersooq noterer sig at Royal Arctic Line blev konsulteret vedrørende fragtmuligheder i forbindelse med projektet. Selvom de ikke har egnede skibe til denne type transport, vil de være til rådighed til at rådgive og vejlede om transport og ruter til projektet.

Vedrørende behov for flytransport, så nævnes det ikke nærmere hvorvidt et grønlandsk baseret selskab vil kunne løse denne (eller dele af denne) opgave, evt. gennem nuværende islandske samarbejdspartnere. Kommuneqarfik Sermersooq noterer sig dog, at Air Greenland er blevet kontaktet (jf. tabel 9.2, s. 142).

VVM-redegørelsen

Overordnet set forventer Kommuneqarfik Sermersooq at der bliver taget de strengest mulige forholdsregler for at beskytte miljøet. Både i valget af tekniske løsninger, i valget af materialer samt i den løbende monitoring og rapportering. Mere konkret har Kommuneqarfik Sermersooq nedenstående bemærkninger i forhold til miljø.

Drivhusgasser - 4.8.1

Kommuneqarfik Sermersooq er bekymrede for den øgede CO2 udledning som projektet vil medføre og opfordrer til at der arbejdes hen mod at reducere CO2 udslippet mest muligt, samt opfordres der til at tiltag for at reducere CO2 udslippet skal overvåges og afrapporteres kontinuerligt.

Energi-spørgsmålet - 4.8.1

Kommuneqarfik Sermersooq hæfter sig ved at forureningsproblemstillinger (både i forhold til miljø og de ansatte) fra de i en grønlandsk sammenhæng meget store dieselgeneratorer der planlægges anlagt ved Citronen Fjord ikke er dokumenteret fyldestgørende i høringsmaterialet, og håber disse problemstillinger vil blive belyst fyldestgørende forud for tildelingen af en udnyttelsestilladelse. Uanset, så konstaterer Kommuneqarfik Sermersooq at den forventede udledning af klimagasser fra dieselbaserede elværker i Citronen Fjord vil medføre en voldsom forøgelse af Grønlands udledning af klimagasser. De store mængder udledning til trods finder Kommuneqarfik Sermersooq det væsentligt at foretagenet arbejder meget målrettet og åbent med at nedbringe energibehovet mest muligt.

Kommuneqarfik Sermersooq fæstner sig ved at der planlægges stor trafik med trucks, og anbefaler at det sikres at denne aktivitet bliver afgiftsbelagt i lighed med det øvrige erhvervsliv i Grønland (motor-afgifter, miljøafgifter osv.), også for at skabe incitament for at bruge så miljørigtige maskiner som muligt.

Forbrugsvand – 5.5

Kommuneqarfik Sermersooq hæfter sig ved at geologien i området skaber nogle særlige udfordringer ifht. drikkevandet og efterlyser nærmere beskrivelser af hvordan det vil sikres at vandkvaliteten til enhver tid lever op til de kvalitetsmål og sikkerhedsforanstaltninger der almindeligvis gør sig gældende for produktion af postevand i Grønland.

Beredskab – 6.19.1

Ud fra den betragtning at der som bekendt er tale om at etablere en mine et meget isoleret sted, samt ud fra den betragtning at transportruten vil gå gennem et meget sårbart naturområde, finder Kommuneqarfik Sermersooq at detaljerede og ikke mindst realistiske beredskabsplaner bør være en del af beslutningsgrundlaget forud for tildelingen af en udnyttelsestilladelse. Sådanne detaljerede planer efterlyses derfor. Det anbefales at der beskrives en række scenarier for mulige, dog usandsynlige, større ulykker, samt håndteringen heraf. Det kunne f.eks. være et alvorligt sammenstød mellem et olie-forsyningskib og et krydstogsskib på den planlagte sejlroute.

Støvkontrol – 6.14

Kommuneqarfik Sermersooq hæfter sig ved at det konkluderes at støv-problemstillinger ikke helt kan undgås trods forebyggende foranstaltninger. På den baggrund anbefales det at udnyttelsestilladelsen gives under forudsætning af at der i videst muligt omfang anvendes tekniske hjælpemidler hvor føren/brugeren beskyttes mod støv via f.eks. højtryksskamre (f.eks. trucks med højtryk i førekabinen).

Afsluttende bemærkninger

Såfremt projektet realiseres ser Kommuneqarfik Sermersooq gerne på muligheder for at udvikle et positivt og involverende samarbejde med Ironbark, hvilket Kommuneqarfik Sermersooq har gode erfaringer med fra andre råstofprojekter. Kommuneqarfik Sermersooq ønsker at medvirke til at udvikle et godt samarbejde mellem kommunen, lokalbefolkningen og selskabet, herunder at der skabes en god interaktion mellem lokale ansatte og ansatte udefra. Ligeledes deltager Kommuneqarfik Sermersooq gerne i løsning af andre opgaver af miljø - eller samfundsmæssig karakter, som kan medvirke til at projektet udvikler sig i en god balance med sine omgivelser, i det omfang det falder inden for kommunens kapacitet, ansvar og kompetence.

Nærværende høringsbrev er behandlet i Økonomi Udvalget den 17. december, 2015.

Med venlig hilsen,

Asii Chemnitz Narup
Borgmester og Formand for
Økonomiudvalget

Malene Lyng
Formand Udvalget for Velfærd,
Arbejdsmarked og Erhverv